

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v.

(Lovforslaget (nr. 66) findes i tillæg A. sp. 1493, fremsættelsen i tidenden sp. 565).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den under punkt 2 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskattningen af medlemmer af investeringsforeninger.

(Lovforslaget (nr. 67) findes i tillæg A. sp. 1491, fremsættelsen i tidenden sp. 569).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Peter Nielsen: Det er tredje gang, disse to lovforslag er til behandling her i det høje ting, og man må jo håbe, at de denne gang får noget mere bliden bør end de andre gange.

Vi har jo ellers været enige om, når det drejede sig om udlandsdanske, at det burde nærmere fastslås, at de ligesom andre var omfattet af loven om særlig indkomstskat af fortjeneste ved ejendomssalg. Men det springende punkt har været forhøjelsen af beskattning af fortjeneste ved aktiesalg, altså fra de faktiske 20 pct. til de 30 pct., som jo er gældende for alt andet, der er underkastet særlig indkomstbeskatning.

Det er blevet sagt, at vi i socialdemokratiet er fjendske over for aktionærer og over for den art af formueejere, og at dette skulle være en art straffeekspedition. Det er som sagt værd at sige, at man jo kun kommer op på den samme procent som ved al anden særlig indkomst, og det er heller ikke et spørgsmål om, hvorvidt man ved udformning af skattelove skal være fjendsk eller venlig. Man skal simpelt hen være retfærdig; er man fjendsk over for nogen, er man dermed venlig over for andre, og omvendt.

Det, der er det mest principielle for mit parti er, at arbejdsfri indtægter ikke bør beskattes lempeligere end arbejdsskabte indtægter; det skulle jo snarere være omvendt. Men vi må indrømme, at disse arbejdsfri indtægter navnlig ved aktiesalg mange gange optræder som en art mer-

indkomst, og at det derfor ville være rimeligt at beskatte dem lempeligere, altså som særlig indkomst. Det er ganske klart, at får vi til sin tid hele det spørgsmål om den høje marginalbeskatning løst, altså når skattefradragsreglen bortfalder, så tror jeg, det ville være på sin plads at se på, hvad der skal beskattes som særlig indkomst, og hvad der skal egentlig indkomstbeskattes. Vi har for mange skattefri og arbejdsfri indtægter her i landet. Lovforslagene betegner et lille skridt i retning af at komme væk fra dette, og jeg vil anbefale de to lovforslag — lovforslaget om beskattning af medlemmer af investeringsforeninger er jo kun en analogi til det andet forslag.

Ib Thyregod: Som hr. Peter Nielsen nævnte, har lovforslaget om ændring af lov om særlig indkomstskat jo været til behandling to gange før i folketinget, hvor det ikke har kunnet gennemføres, fordi der var flertal imod det. Jeg går ud fra, at når finansministeren nu har genfremsat lovforslaget, er det ud fra det synspunkt, at han mener, at der nu efter folketingsvalget skulle være mulighed for med det nye flertal at skabe gennemførelsesmuligheder for det.

Vi har ved tidligere lejligheder givet udtryk for, at vi var meget betænkelige ved dette forslag om forøget kapitalvindingskat for aktier, og jeg skal i denne forbindelse og i anledning af det, hr. Peter Nielsen sagde, gøre opmærksom på, at der er en forskel på kapitalvindingskat på fast ejendom og kapitalvindingskat på aktier, idet udgangspunktet er forskelligt. Udgangspunktet ved fast ejendom er nemlig efter den gældende lovgivning den sidste ejendomsvurdering. Her er det købesummen, der normalt er udgangspunktet, og det vil sige, at der ikke bliver tale om nogen ligestilling ved, at man foretager den forhøjelse, der her er tale om; i virkeligheden er der formentlig allerede på det foreliggende grundlag ligestilling mellem de forskellige grupper af aktier og fast ejendom.

Jeg skal ikke her gå ind på vore tidligere synspunkter vedrørende særlig indkomstskat. Jeg kan henvise til de synspunkter, der kom til udtryk i vort tidligere forslag vedrørende en frigørelsesafgift.

Der er også det uheldige ved det lovforslag, som her er fremsat, at det giver anled-

[Ib Thyregod.]

ning til en meget betydelig administration med en masse skemaer navnlig for investeringsforeningerne, en administration, som ikke står i rimeligt forhold til det udbytte, som kan opnås fra statens side.

Det væsentligste må imidlertid være, at man må være betænkelig ved en beskatning af denne form for opsparing. Det de, der anbringer deres penge i investeringsforeninger eller køber aktier, ønsker, er jo i virkeligheden en form for værdifast opsparing, en form for beskyttelse mod inflationen. Man kan vælge forskellige måder, man kan tegne indekstrakter, og staten garanterer prístalsreguleringen, eller man kan uden at belaste staten købe aktier eller være medlem af en investeringsforening eller købe aktiecertifikater. Det er klart, at det for staten i og for sig må være en fordel, også ud fra et finansielt synspunkt med henblik på indekstrakterne, at flere og flere køber aktier. Dertil kommer yderligere den samfundsmæssige fordel, der er herved med henblik på erhvervslivets finansiering; det er vigtigt, at man gør befolkningen aktieminded, at flere og flere får mulighed for at være med i investeringerne gennem aktiekøb. Gennemfører man så her diskriminerende regler for denne form for aktiebesiddelse, en lovgivning, som ikke kendes i udlandet, ja, så medfører det jo i virkeligheden vanskeligheder med hensyn til dette problem. Jeg må derfor, som jeg tidligere har gjort det, vende mig mod dette lovforslag. Vi kan ikke medvirke til en gennemførelse af den del af lovforslaget, der vedrører kapitalvindingsskat på aktier.

Der er andre punkter i lovforslaget, som vi kan tiltræde. Jeg kan med glæde konstatere, at finansministeren har taget ejerlejlighederne med under reglerne for en- og tofamiliehuse, som jo er fritaget for særlig indkomstskat. Finansministeren har endvidere vedrørende en- og tofamiliehusene medtaget andre bestemmelser, som efter vor opfattelse er forbedringer. De ligger på linje med de betragtninger, som blev gjort gældende af tidligere medlem af dette ting hr. Axel Kristensen i forbindelse med vore forslag i folketinget på et tidligere tidspunkt, således som finansministeren også selv nævner det i bemærkningerne til lovforslaget.

Det er problemerne omkring parcelhuse, det er reglerne om ekspropriation.

Jeg tror imidlertid stadig væk, der er problemer tilbage, som vi må se på i et udvalg. Der har foreligget tilfælde, hvor f. eks. en mand med et mindre erhverv, måske en håndværker, der havde en villa og så ikke, når han ville sælge denne villa, kunne blive fritaget for særlig indkomstskat på samme måde som andre parcelhusejere. Det er noget, som vi forhåbentlig kan opnå enighed om i udvalget, også at tage et sådant tilfælde med ind under den særlige regel for parcelhuse.

Finansministeren har også i lovforslaget taget et par yderligere ting med, nemlig afløsning med et kapitaliseret beløb af tilsagn over for pensionskasser, og han har medtaget vederlag for påtagelse af konkurrenceklausuler. Jeg er ikke enig i, at disse former skal gå ind under regler om særlig indkomstskat, men også dette er naturligvis mindre ting, som vi må kunne se på i udvalget.

Med hensyn til spørgsmålet om udlændinge, skatteudlændinge, har vi hele tiden været indforstået med, at den regel, som her er foreslået, bliver gennemført, at man altså ikke ved at rejse til udlandet skal kunne udnytte de særlige regler ved at købe og sælge ejendomme inden for samme kvartal. Det er muligt, der her er et hul i skattelovgivningen. Jeg har forstået, at den praksis, man har fulgt, i og for sig har ligget på linje med denne bestemmelse, men for en sikkerheds skyld er det nok bedst at få det lovfæstet.

Jeg kunne også have lyst til at spørge finansministeren, hvordan han agter at sikre, at de personer, som opgiver at ville rejse til udlandet efter at have realiseret og efter at være blevet pålagt at betale særlig indkomstskat, også virkelig rejser til udlandet. Forholdet er det, at når man ser på disse problemer i forbindelse med skatteudlændinge, hører man jo gang på gang, at personer, som officielt skulle være rejst til udlandet, i virkeligheden bor herhjemme, fordi der ikke føres nogen virkelig kontrol fra skattemyndighedernes side med, om en sådan udflytning har fundet sted, og det er jo urimeligt, hvis det virkelig forholder sig sådan.

[Ib Thyregod.]

Ikræfttrædelsestidspunktet er samme dato, som forslaget blev fremsat i folketinget. Det forekommer mig uheldigt, også af den særlige grund, at man ikke alene giver lovforslaget tilbagevirkende kraft til fremsættelsesdagen i folketinget, men yderligere for så vidt angår lovforslaget om beskatning af medlemmer af investeringsforeninger giver lovforslaget tilbagevirkende kraft helt til 1. januar 1966, fordi investeringsforeningerne kun opgør deres konti en gang om året pr. hver 1. januar. I sig selv er det en betænkelig ting at give skattelovgivning tilbagevirkende kraft, og her er altså et eksempel, som jeg synes må siges at være urimeligt.

I lovforslaget om særlig indkomstskat er bibeholdt den bestemmelse, som fandtes i loven om kapitalvindingsskat, at parcelhuse er fritaget for kapitalvindingsskat og for særlig indkomstskat, hvis ejendommens samlede grundareal er mindre end 1400 m², og i øvrigt de tilføjelser, som findes i den foreslåede ændring.

Jeg har hørt, at finansministeren dels i taler ude omkring i landet og dels også i en artikel i Berlingske Tidende har bebudet et forslag om skærpet kapitalvindingsskat. Han har været inde på tanken om, at man skulle nedsætte de 40 pct., hvormed de opgjorte beløb i visse tilfælde nu forhøjes, til 30 eller 20 pct. Dette forslag skal jo ikke behandles her, men jeg vil gerne spørge finansministeren, om det, hvis han går ind for en sådan skærpelse af kapitalvindingsskatten, er hans mening fortsat at bibeholde reglerne om parcelhuse, således som de er udformet i dette lovforslag. I det hele taget kan man sige, det er uheldigt, at man får så mange forskellige love efter hinanden, der ændrer i den bestående lovgivning, og jeg vil altså gerne klart have finansministerens mening og opfattelse af dette spørgsmål, om man fortsat skal bevare de nuværende regler, som også findes i dette lovforslag vedrørende parcelhuse.

Haunstrup Clemmensen: Det foreliggende lovforslag omfatter som bekendt ligesom den lov, det ønsker at ændre, tre hovedgrupper af indkomster, nemlig vedrørende aktiesalg, vedrørende salg af fast ejendom og derudover en udpræget diverse gruppe.

Der kunne måske være grund til på ny at understrege, at alle de indkomster, der her er tale om, ikke vedrører spekulationsindkomster eller direkte erhvervsmæssigt arbejde med de pågældende værdier; det skulle man måske i det rige følelsesliv, der præger dele af debatten om denne lovgivning, stadig og mere tydeligt holde sig for øje.

Vedrørende den første hovedgruppe, spørgsmålet om aktieafsætningen, er det reelle i forslaget jo i al sin næsten gribende enkelhed, at man ønsker at foreslå en 50 pct. forhøjelse af denne beskatning. Vi vil gerne sige, som vi har sagt det før, at denne forhøjelse finder vi urimelig og vil modvirke. Jeg synes, at finansministeren i en alt for lille udstrækning tager hensyn til, at der i forvejen er tale om en dobbeltbeskatning; først beskattes gennem aktieselskabsskatten aktieselskabernes indvundne indtægt, og derefter beskattes de deklarerede udbytter hos aktiebesidderne, og derudover beskattes aktierne formuemæssigt, og her er der som bekendt tale om, at man stadig i aktiekursernes form fører formueværdierne à jour, således at staten, hvis der er tale om stigende aktieværdier, også får stigende formueskatteprovenu. Vi synes altså derfor, at man i forvejen har foretaget en for voldsom beskatning på dette område, og vi tror, man i høj grad undervurderer det vældige behov, der er for i de kommende år at få tilstrækkelig kapitaltilførsel til de forskellige dele af erhvervslivet. Det er afgørende både af hensyn til beskæftigelsen og af hensyn til vor velstandsforøgelse, og vi mener derfor, at man burde se med velvilje på aktieerhvervelse og på ganske naturlige aktieafhændelser i stedet for som her at skærpe lovgivningen. Vi mener, at forslagsstilleren her er gammeldags i sit syn på aktiebesiddelse og tror, at man skal modvirke den tendens, som vi i hvert fald ønsker at gå ind for, nemlig at skabe aktiebesiddelsen størst mulig udstrækning i alle grupper af befolkningen. Jeg vil gerne derudover tilføje, at forslaget om, at loven skal have tilbagevirkende kraft, kan vi ikke medvirke til. Tværtimod må vi stærkt advare herimod. Hvad derefter angår gruppen, der vedrører ændringer af reglerne om beskatning ved salg af fast ejendom, må vi vel for det første have lov at konstatere, at venstre og det konservative folkeparti stadig er til-

[Haustrup Clemmensen.]

hængere af de forslag, vi adskillige gange har stillet vedrørende frigørelsesafgift. På den anden side må man jo erkende, at der her er sket fremskridt, idet de to store oppositionspartier gennem de mange gange, hvor vi har foreslået ændringer i de mest urimelige dele af denne form af beskatningen, dog har opnået finansministerens øre, og at man altså nu fremkommer med en række forslag, der efter vor opfattelse er forbedringer.

Jeg vil gerne for at undgå misforståelse straks sige, at vi, som vi tidligere har givet udtryk for, stadig er tilhængere af bestemmelserne, der skal ramme såkaldte udlandsdanskere. Vi finder, det er rimeligt og naturligt så hurtigt som muligt at gennemføre disse bestemmelser.

Vi synes også, at de foreslåede ændringer vedrørende parcelhusejerne i forbindelse med spørgsmålet om deres erhverv og bopælspligt, spørgsmålet om ekspropriationsydelse og deres udbetalingspunkter samt spørgsmålet om anvendelsen af 40.000 kr.-fradraget er forbedringer, som vi gerne vil medvirke til, selv om vi stadig mener, at også denne del af lovforslaget afviger væsentligt fra de principielle betragtninger, vi fra mit partis side plejer at anlægge.

Hvad endelig angår den tredje gruppe, diversegruppen, hvor man bl. a. er inde på en række særlige ydelser, vil vi gerne se nærmere på dette i udvalget. Vi ønsker ikke i dag at give tilslutning hertil, vi har måske tværtimod nogen tvivl om disse forslags berettigelse, men det er vi i hvert fald rede til at se på i udvalget. Det afgørende for os er, at vi opfordrer regeringen til at vise langt større forståelse, end det hidtil har været tilfældet, for aktiebesiddelsen og dens demokratiske værdi.

Ømann: Det er jo glædeligt, at det nu synes at gå den anden vej med hensyn til beskatningen af de arbejdsfrie indkomster. Det er ganske vist nu for sent at ramme de kolossale fortjenester på jord til byggebrug, som i de sidste 15 år praktisk talt ubeskattet er havnet i helt tilfældige private lommer. Hvad værre er: den reelle stigning i ejendomsværdierne, der har fundet sted i perioden 1950-65, og som ifølge det økonomiske råds undersøgelse, der er afsluttet i

efteråret 1966, andrager netto 40 milliarder kroner, er gået helt tabt for beskatningen, fordi man nu tager sit udgangspunkt i den 13. alm. vurdering pr. 1. august 1965, idet man kan bruge denne som anskaffelsespris, når avancen gøres op. Når man ser på, hvad beskatningen andrager på andre områder, og hvor hård den kan være på visse områder, er der vist ingen, der tør hævde, at det, der her er passeret, er rimeligt.

Den her foreslåede stramning af beskatningen af avancer på aktier kan vi derfor hilse velkommen som indledning til en reform af denne lovgivning. Det var efter vor opfattelse en fejl, at man generelt sløjfede særlig indkomstskat på parcelhusene. Det skal medgives, at en beskatning i nogle tilfælde kan virke urimelig, men det kunne man have givet særregler for. Vi kan derfor ikke se det rimelige i, at man i denne forbindelse ligestiller ejerlejligheder med parcelhuse. Alle disse ting kan vi jo imidlertid tage op i udvalget, hvor der vel bliver lejlighed til i det hele taget at se på beskatningen af kapitalgevinster.

Jeg tænker også her på de forskellige principper for avanceberegninger ved ejendomsalg, hvor der vist findes nogle fradrag ved avanceopgørelsen, som er urimelige og urimeligt store.

Endvidere er det vel et spørgsmål, om man ikke, ligesom man nu gør det ved kilde-skatten, skulle indføre samtidighedsprincippet også her for den særlige indkomstskat, således at indkomstskatten opkræves, når de pågældende provenuer er til stede; det vil jo også i nogen grad løse problemet med hensyn til fraflytninger.

Det kan vel også overvejes, om der ikke er anledning til at inddrage nye områder, om der ikke er anledning til at inddrage f. eks. avancen på obligationer under beskatningen. Der findes jo nu en meget stor obligationsmasse, som er købt til meget lave kurser. Hvis inflationen hører op og renten igen bliver normal, ja, så vil disse kurser stige, og der vil blive noteret ganske betydelige fortjenester.

At de to nye områder inddrages under beskatningen, kan vi bifalde. Vederlag for konkurrenceklausuler har jo voldt megen tvivl og medført mange tvivlsomme sager, og hvad pensionsløfterne angår, så er der jo tale om et formeligt hul i loven.

A. C. Normann: Det radikale venstre deler den opfattelse med et par af de tidligere ordførere — og jeg for min del tror med det store, store flertal af befolkningen her i landet — at en skat på arbejdsfri indtægter også ved omsætning ved værdipapirer er en retsindig skat sammenlignet med skatten på mange andre objekter.

Som jeg tidligere her i det høje ting har nævnt, er kapitalvindingsskatten medvirkende til at gøre hovedafskrivningsregler berettigede, for derigennem får det offentlige ved siden af formueskatten en skat af de ellers skattefri formuestigninger, som store afskrivninger meget vel kan medføre for folk, som realiserer deres formuegoder, før disse rigtig er begyndt at give nogen skattepligtig afkastning.

Det radikale venstre finder så mange gode forbedringer i det foreliggende lovforslag, at vi gerne vil medvirke til en positiv behandling af det. Vi nærer dog et par betænkeligheder, som vi gerne vil have drøftet nærmere i udvalget. Den ene, som også er nævnt af andre ordførere her i dag, består i, at forslaget, hvad der formentlig og forhåbentlig ikke har været tilsigtet, kommer i strid med det for retsbevidstheden afgørende princip om ikke at give love tilbagevirkende kraft. Når det foreslås, at en række af bestemmelserne skal gælde på et tidspunkt, der ligger forud for forslagets vedtagelse, endogså uden for det samme kalenderår, så vil vi fra det radikale venstre meget gerne foreslå, at loven ikke får virkning for handler, der afsluttes forud for dens vedtagelse, men jeg erkender, at spørgsmålet næppe har nær så stor praktisk som retsetisk betydning.

Den anden betænkelighed ligger i, at man forhøjer skatten for de i forslaget nævnte værdipapirer så stærkt som med 50 pct. også af ganske små handler. Jeg skal her om dette punkt henvise til mine bemærkninger ved det tilsvarende forslags første behandling — Folketingstidende 1965-66, sp. 473 og flere følgende. Hvis der i folketinget er et flertal for forhøjelsen med de 50 pct. ved salg af andelsbeviser og aktier, vil det radikale venstre gerne have, at man overvejer en anden tanke i udvalget, den tanke, om man ikke burde lade bitte små kapitalgevinster, som ligger over de 1.000 kr., der hidtil har været gældende, gå fri,

et beløb, der ikke kan skræddersys et sæt tøj for. Det er jo helt usammenligneligt med de store fradrag ved salg af mange andre kapitalgoder, derunder fast ejendom, hvor vi jo bl. a. har fritagelsesmuligheden for de 40.000 kr. foruden de meget, meget væsentlige, ja, for flertallet af disse kapitalvindinger helt afgørende procentbeløb. Jeg finder derfor, at hvis der er et flertal for den store skatteforhøjelse fra 20 til 30 pct., bør man gennemføre en lempelse for de helt små fortjenester.

Efter nu at have nævnt disse betænkeligheder vil jeg gerne fremhæve nogle af de forbedringer i lovforslaget, som vi i det radikale venstre lægger mest vægt på.

Jeg ser det som et godt vidnesbyrd om den højtærede finansministers ønske om retsindighed i skattelovgivningen, at folk, der sælger f. eks. en mindre parcel, en strandgrund, eventuelt de, der afstår en stump jord ved ekspropriation, ikke bliver narret ved, at deres ret til at opnå fritagelse for en fortjeneste på op til 40.000 kr. inden for 4 år fratages dem på grund af en lille handel af den slags, der i dagliglivet jo kan have så mange begrundelser. Med denne ændring er imødekømt et af de ønsker, som også det radikale venstre har fremsat i udvalget.

Jeg tror også, at spørgsmålet vedrørende sælgeren som beboer af ejendommen har fundet en praktisk løsning med det kriterium, den højtærede finansminister har fået indføjet. Det er både aktuelt, saglig rigtigt og i overensstemmelse med flertallet i det gamle udvalg i det mindste, når den højtærede minister nu lader fritagelsesbestemmelserne omfatte også ejerlejligheder. I modsætning til den ærede foregående ordfører er vi i det radikale venstre tilhængere af den bestemmelse, finansministeren her har foreslået.

Ændringerne vedrørende ekspropriationserstatningen betyder ligeledes en saglig forbedring, og bestemmelserne om beskatningen af udlandsdanskerne har det radikale venstre ved tidligere behandlinger givet tilslutning til.

De helt nye bestemmelser om beskatning af engangsvederlag, f. eks. vederlag for konkurrenceklausuler, er sikkert udtryk for en rigtig tanke — det tror jeg for min del — og vi vil gerne være med til at forhandle derom; men det må selvfølgelig i den for-

[A. C. Normann.]

bindelse huskes, at modtageren af et sådant engangsvederlag til gengæld for vederlaget jo afstår et gode, der var af betydning for hans indtægtsmuligheder — for mange endog af ret stor betydning. Det vil derfor måske også her føles rimeligt med et mindstebeløb, der fritages, i lighed med hvad der er tilfældet på en række af de andre områder.

Vi vil også gerne forhandle om de øvrige ændringer, og vi kan give tilslutning til lovforslaget om ændring af lov om beskatningen af medlemmer af investeringsforeninger.

Niels Westerby: Jeg må straks gøre en principiel bemærkning.

Den af den højtærede finansminister her foreslåede lovgivning vil efter sit indhold få virkning fra et tidspunkt forud for lovforslagets fremsættelse, ja, oven i købet få virkning forud for tidspunktet for vedtagelsen. Det vil med andre ord sige, at der her kan blive tale om lovgivning med tilbagevirkende kraft, og det er for mit parti et meget vigtigt princip, at borgerne kan disponere i tillid til gældende lovgivning, og at de ikke gang på gang stilles over for en ændret lovgivning, der får virkning tilbage til det tidspunkt, da de disponerede i tillid til den gældende lovgivning. Så for så vidt angår dette punkt, spørgsmålet om at lovgive med tilbagevirkende kraft, må vi på det bestemteste afvise denne del af lovforslaget.

Derudover markerer lovforslaget efter min opfattelse i de fleste henseender et fremskridt. Det er utvivlsomt rigtigt at inddrage vederlag ved indgåelse af konkurrenceklausuler under beskatningen og ligeledes det, man opnår ved at ophæve en pensionsordning.

Det er ligeledes en god ting, at man beskatter udlandsdanskere, som hidtil har kunnet smutte udenom, når det drejer sig om fortjeneste ved salg af fast ejendom, og man må i sandhedens interesse sige, at på bogstavelig talt alle punkter er reglerne om beskatning af fortjenesten ved salg af fast ejendom, af parcel- og tofamilieshuse, fremskridt. Specielt må jeg på liberalt centrums vegne erklære, at vi er meget taknemlige for, vi er glade for, at finansministeren har foreslået ejerlejligheder side-

stillet med parcel- og tofamilieshuse. Vi anser det for uhyre vigtigt, at denne form for ejendomsbesiddelse gøres attraktiv, og det gør man jo, hvis man sidestiller ejerlejligheder med parcelhuse og tofamilieshuse i alle relationer, så vidt det overhovedet er teknisk gørligt.

Det spørgsmål, der kan rejses mest tvivl om og vel også kan sætte sindene mest i bevægelse, er spørgsmålet om beskatning ved salg af aktier eller af aktieindkomster. Det er jo for så vidt et ejendommeligt udgangspunkt, man har, at man beskatter med 30 pct. af $\frac{2}{3}$ af gevinsten; man burde vel i den oprindelige lov have skrevet 20 pct. af det hele. Nu har den højtærede finansminister jo angrebet sagen ud fra et andet synspunkt, idet han foreslår en beskatning på 30 pct. af det hele. Nu er 30 pct. jo den beskatningsprocent, man har i alle andre relationer end aktier, og man kan vel sige, at det er rimeligt, at denne procentsats på 30 pct. også kommer til at gælde for aktiebeskatningen.

Der er dog et par spørgsmål, jeg gerne vil rejse i denne forbindelse. For det første kan det jo, da det ofte vil dreje sig om meget små handler, blive administrativt besværligt at skulle have denne regel aldeles undtagelsesfrit. Ville det ikke være rigtigt at fastsætte en nedre grænse for, hvor denne beskatning overhovedet finder sted? Man kan jo ofte i det moderne samfund stille det spørgsmål, om de ordninger, vi laver, er rimelige, set i forhold til den administration og det besvær, de volder; og det er derfor for vort vedkommende i høj grad et spørgsmål, om ikke mindre handler ganske enkelt skulle være fritaget.

Men ellers kan vi i princippet tiltræde, at man beskatter med 30 pct. af hele beløbet, idet jeg dog skal gøre to tilføjelser. For det første mener vi, det er på tide, at man her i det høje ting foretager en principiel overvejelse af hele aktieselskabsbeskatningen eller af beskatningen af aktieindkomster i det hele taget. Er det rigtigt, at man dels beskatter aktieselskabet som sådant — og det gør man jo — og er det så rigtigt, at man bagefter beskatter de aktieudbytter, der udbetales? Vi har så vidt mig bekendt endnu ikke været inde i en principiel overvejelse af hele dette problemkompleks, og vort parti vil gerne opfordre finansministe-

[Niels Westerby.]

ren til, at dette kan finde sted hurtigst muligt. Jeg tror, at man i det hele taget må sætte et spørgsmål ved, om ikke vi må have i tankerne, at satsen på 30 pct. meget hurtigt kan blive stillet over for et krav om revision. Hvis det lykkes — og jeg siger udtrykkeligt, at jeg håber, det lykkes — at foretage en omlægning af beskatningen væk fra indkomstbeskatning over til beskatning af forbrug, altså således at forbrugsbeskatningen bliver strammet og indkomstbeskatningen lettet, kan man jo i høj grad stille det spørgsmål, om det da er rigtigt at beholde procentsatsen på 30, for så vidt angår særlig indkomstskat. Jeg går ud fra og håber, at finansministeren vil kunne give tilsagn om, at også denne procentsats vil komme med i en eventuel revision i forbindelse med en skattereform, hvor man foretager en sådan omlægning.

Disse to bemærkninger vil jeg gerne gøre, men ellers vil vi i princippet ikke afvise at gå op til en beskatning med 30 pct. af hele beløbet.

Finansministeren (Grünbaum): Ja, jeg kan jo takke for en stort set velvillig modtagelse af alle de dele af lovforslaget, som vedrører de ting, vi drøftede i forrige samling eller i samlingen sidste år, om en revision af en række af de regler, der findes i denne lov, og det er da også en glæde for mig at have fremsat forslag om disse ændringer, og jeg forstår, at det også er noget, man kan tilslutte sig. Det er en — kan man sige — forbedring af loven, og det giver på visse områder en bedre stilling; dette være også sagt til hr. Ib Thyregod, som henstillede til mig, at vi så på problemet vedrørende håndværkeren, der havde sit værksted i eget hus. Det skulle der efter min opfattelse allerede være taget hensyn til i det lovforslag, der foreligger her. Der er både taget hensyn til den, der har selvstændig virksomhed i eget hus, og til de særlige problemer, der er vedrørende parcelhusene.

Med hensyn til spørgsmålet om ikrafttrædelsestidspunktet vil jeg gerne sige, at det er jeg villig til at se på. Men jeg vil tilføje, at spørgsmålet om lovgivning med tilbagevirkende kraft, hvor det drejer sig om skattelove, vel ikke kan behandles på helt

samme måde, som når man i øvrigt diskuterer lovgivning med tilbagevirkende kraft. Det er i mange tilfælde nødvendigt ved skattelovgivning at operere med datoer, der ligger forud for lovens vedtagelse; det er ofte nødvendigt ved fremsættelsen af et forslag om en ændring i skattelovgivningen at have en dato, der ligger tilpas tilbage i tiden, sådan at man ikke på hele dette område sætter noget i gang, som kan være uønskeligt, og det er også det, der ligger bag ved de datoer, der er sat i dette lovforslag. Men vi er naturligvis villige til at drøfte datoerne i udvalget.

Hr. Ib Thyregod rejste spørgsmålet om parcelhusene i forbindelse med mine udtalelser om en eventuel skærpelse af kapitalvindingsskatten, og det kan jeg meget nemt svare på. Jeg kan simpelt hen gentage, hvad jeg sagde ved den lejlighed, da jeg rejste dette spørgsmål, nemlig på ligningskommissionernes årsmøde på Nyborg Strand, hvor jeg ganske udtrykkeligt sagde, at man, hvis man skærpede kapitalvindingsskatten på den af mig nævnte måde ved en ændring af de 40 pct., netop ville undtage parcelhusene fra at blive ramt af en sådan kapitalvindingsskat. Det har jeg altså faktisk allerede svaret på, og jeg vil gerne gentage her i dag, at parcelhusene slet ikke vil blive ramt, hvis et sådant forslag går igennem.

Om skærpelse af aktieselskabsbeskatningen vil jeg gerne i almindelighed sige, at det, der ligger bagved, ikke er nogen ond vilje fra finansministerens side med hensyn til den fortjeneste, der kan fremkomme ved salg af aktier — absolut ikke. Men det er jo et gammelt ønske fra vor side, og det var også med i det oprindelige, det allerførste forslag i sin tid. Der var ikke nogen undtagelse; den kom ind ved behandlingen her i folketinget. Det, der ligger bagved, når jeg og regeringen foreslår en ændring på dette punkt, er simpelt hen ønsket om en ligestilling — ikke ønsket om, at specielt aktierne skal rammes. Men vi kan ikke rigtig se begrundelsen for, at fortjenesten ved salg af aktier skal være beskattet med en lavere procent — 20 pct. — end den, vi har på alle de øvrige områder inden for denne lovgivning. Det er altså i virkeligheden et meget klart liberalistisk synspunkt, kan man sige, der ligger bag ved mit forslag, nemlig at skabe ligestilling i skattelovgivningen.

[Finansministeren.]

Jeg lagde med interesse mærke til, at hr. Haunstrup Clemmensen var meget inde på, at der her var et lovområde, hvor det offentlige skulle støtte; der skulle altså være særlige begunstigelser for aktierne. Deri ligger vel også en indrømmelse af, at der er en ulighed. Det er muligt, at der skal en særlig begunstigelse til; men så vil jeg foretrække, at den ikke finder sted igennem skattelovgivningen. Lad os prøve på at få en skattelovgivning, som giver regler, der så vidt muligt virker ens over for al for-tjeneste.

Jeg vil gerne sige til hr. Ømann, der sagde mange ting om kapitalvindingen i det hele taget, som jeg var enig i, at jeg ikke er enig i hans syn på ejerlejlighederne. Jeg mener, at en konsekvens af det, man har foretaget ved at gennemføre lovgivningen om ejerlejligheder, må være, at ejerlejlighederne også her ligestilles med parcelhusene.

Jeg lagde naturligvis mærke til hr. Niels Westerby's lidt ironiske bemærkning på dette punkt; men jeg vil gerne fremhæve, at det efter vor opfattelse ikke kan være rigtigt, at der skulle være den samme lighed med hensyn til bestemmelserne om lejeværdi osv. Det er noget helt andet. Ejerlejligheder er et nyt begreb, og hvis man skulle have en ligestilling med hensyn til dem, kunne man tænke sig, at nye parcelhuse fik samme status som ejerlejligheder. Men det er jo ikke noget, der ligger for i dag.

Jeg vil gerne til hr. A. C. Normann sige, at spørgsmålet om eventuelt at ændre ved de 1.000 kr. kan vi se på i udvalget, og jeg var glad for udtalelsen om, at en stor part af befolkningen — jeg tror, det er rigtigt — er indstillet på, at man vil have en beskatning af de arbejdsfrie indkomster.

Spørgsmålet om ikrafttrædelsesdatoerne har jeg svaret på; jeg kan kun sige det samme til hr. Niels Westerby.

Hr. Niels Westerby rejste det spørgsmål, om man ikke skulle overveje hele problemkomplekset omkring selskabsbeskatningen i forhold til beskatningen i almindelighed,

altså spørgsmålet om dobbeltbeskatning. Det er et spørgsmål, som har været diskuteret uendelig mange gange, men det er muligt, at man bør diskutere det en gang til. Jeg har ikke noget imod, at man også ser på det i udvalget, men jeg tror, det har været debatteret så mange gange, at der ikke kan tilføres denne diskussion noget væsentligt nyt i dag.

Så er der spørgsmålet, om man skal overveje en ændring af de 30 pct. De 30 pct. er ansat ud fra den betragtning, at man dermed nogenlunde ramte den gennemsnitlige ligevægtsskat, og det er indlysende, at hvis dette forhold ændres meget væsentligt, hvad jeg ikke har megen tro på det vil gøre i nær fremtid, kunne man overveje en ændring deraf, men i øjeblikket ser det for mig ud, som om de 30 pct. meget godt rammer det, der er den gennemsnitlige ligevægtsskat; det er klart, at ligevægtsskatten er vidt forskellig for de enkelte skatteydere.

Ib Thyregod: Finansministeren havde et par enkelte bemærkninger til mig, som jeg gerne vil svare på. For det første vil jeg gerne sige om problemet lovgivning med tilbagevirkende kraft — det gælder både i skattelovgivning og på andre områder — at det må betragtes som noget yderst uheldigt over for dem, som har disponeret. Jeg nævnte som eksempel, hvorledes datoen den 15. december 1966 i virkeligheden blev 1. januar 1966 for investeringsforeningerne, og der kan også nævnes andre eksempler, hvor dette uheldige kommer frem. Når vi vedtager afgiftslove, gennemføres disse jo, hvis det er muligt, meget hurtigt, men her er det ikke de samme hensyn, der gør sig gældende, for man må huske på, at de mennesker, der her er tale om, ikke er spekulanter; tværtimod er det jo således, at hvis man er spekulant i skattelovgivningens forstand, rammes man efter helt andre regler end efter de regler, der her er tale om. Det er altså simpelt hen mennesker, der har investeret i aktier, og som på et eller andet tidspunkt har solgt eller vil sælge

[Ib Thyregod.]

disse, der rammes af den lovgivning, der her er tale om.

Finansministeren sagde, at der kun var tale om at gennemføre en ligestilling i beskattningen af aktier og fast ejendom, og det kan jo formelt godt lyde, som om der var tale om en ligestilling, fordi man for begges vedkommende nu fik en 30 pct.s beskatning, men som jeg fremhævede i mit første indlæg, er udgangspunktet forskelligt, og det er også det, der er baggrunden for, at man har haft forskellige procentsatser, nemlig 30 pct. og 30 pct. af to tredjedele. For fast ejendom er udgangspunktet ejendomsvurderingen, den sidste vurdering med tillæg, men for aktier er det købesummen, der er det afgørende, og dette forskellige udgangspunkt giver naturligvis også en forskellig stilling; man kan derfor ikke uden videre sige, at man opnår en ligestilling ved at sætte samme procentsats. Jeg skal i øvrigt ikke gentage, hvad jeg tidligere har sagt om disse spørgsmål; jeg mener, det er uheldigt, at man går ind for en sådan skærpelse af særlig indkomstskat, for så vidt angår aktier.

Finansministeren nævnte endvidere håndværkerne, og jeg er naturligvis glad over, at finansministeren er enig med mig i, at dette spørgsmål bør løses. Jeg kan ikke helt se, at det er løst igennem lovforslaget; det er muligt, at vi kan få det nærmere belyst i udvalget. Jeg ved, der har været landskatteretssager om disse problemer, hvor man har holdt fortjenester uden for den særlige indkomstskat, men hvis problemet kan løses gennem dette lovforslag, hvad vi altså kan se på under udvalgsbehandlingen, skal jeg for mit vedkommende være tilfreds på dette område. Jeg skal også erklære min tilfredshed med, at finansministeren her, også fra folketingets talerstol, har bekræftet, at parcelhuse også fremover skal være uden for den særlige indkomstskat efter de regler, som findes i loven, og som også findes i det lovforslag, der her er fremsat.

Haunstrup Clemmensen: Det gør mig oprigtig talt altid en lille smule nervøs, når den nuværende finansminister fremstiller sig som liberalist, og det var jo det, der skete, da ministeren gav sin begrundelse for den

50 pct. forhøjelse af aktieafsætningskatten, der her er tale om. Det er jo heller ikke rigtigt.

Jeg ville sætte megen pris på, om finansministeren også i denne saglige debat vil indrømme, at de indtjening, aktieselskaberne konstaterer, bliver aktieselskabsbeskattet, i realiteten med en beskatning på mellem 36 og 37 pct., og at den del af indtjeningen, der derefter udbetales til aktionærerne, bliver indkomstbeskattet hos aktionærerne — naturligvis med procenter afhængige af, hvor de pågældende aktieejere befinder sig på indkomstskatteskalaen.

Derudover bliver de pågældende aktiers indehavere formuebeskattet, bliver formuebeskattet også af den stigning, der konstateres år for år i kraft af aktiekursernes stigning. Aktiekursernes stigning er vel stort set udtryk for to bevæggrunde: for det første udtryk for, at dele af aktieselskabernes indtjening ikke deklareres som udbytte, og for det andet for en inflationsmæssig stigning. Jeg går ud fra, at det med at kræve en voldsom beskatning af inflationsmæssige stigninger ikke kan være noget særlig liberalt ønske, og jeg går også ud fra, at en beskatning af de dele af aktieselskabernes indtjening, der ikke er udbetalt i udbytte, jo allerede er sket i kraft af selve den almindelige aktieselskabsbeskatning. Derfor vil jeg foreslå, at finansministeren tager et elementært kursus i liberalisme; jeg tror, det ville rydde en vis misforståelse af vejen.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg vil gerne sige til hr. Ib Thyregod vedrørende spørgsmålet om tilbagevirkende kraft, at jeg fastholder, at man ikke kan anlægge helt samme synspunkt på skattelove, som man kan for lovgivningen i øvrigt, når man diskuterer spørgsmålet om tilbagevirkende kraft.

Lad os bare tage sådan en situation, som at vi her i folketinget vedtager udskrivningsloven; den vedtages gerne sidst i marts måned, og en række af de ting, vi vedtager i udskrivningsloven, får jo skattemæssig betydning for de dispositioner, man faktisk har foretaget året før. Man har året før foretaget en masse forskellige dispositioner, man har tjent sine penge, og man har måske disponeret på den ene og den anden måde un-

[Finansministeren.]

der hensyn til den lovgivning, vi har. Her har vi jo et klart eksempel på, at der vedtages en lov i folketinget, som for så vidt, selv om datoerne er rigtige nok, har en tilbagevirkende kraft.

Der kan være modsatte situationer, hvor det ud fra en rimelighedsbetragtning kan være rigtigt at fastsætte en dato, som ligger forud for lovens ikrafttræden. Jeg skal ikke her fordybe mig i det; jeg ville bare gerne fremsætte disse almindelige betragtninger. Jeg tror ikke, at man, når det drejer sig om skattelovgivning, med rimelighed kan bruge de almindeligt gældende principper for spørgsmålet om tilbagevirkende kraft. Det er muligt, at man skulle prøve engang at kulegrave det spørgsmål.

Så var der spørgsmålet om aktieselskabsbeskatningen eller særlig indkomstskat ved aktiesalg og spørgsmålet om denne beskatnings ligestilling med særlig indkomstskat ved salg af fast ejendom. Jeg synes slet ikke, man kan bruge det eksempel. Det er rigtigt, som det allerede har været anført heroppefra, at der inden for loven om særlig indkomst er så stor forskel mellem beskatningen af fast ejendom og beskatningen i øvrigt af særlig indkomst, at det ikke er fast ejendom, man skal sammenligne med, når man skal vurdere, om det, der foreslås her om beskatningen ved salg af aktier, er rigtigt eller forkert. Det, man skal sammenligne med, er jo alle de andre mange områder inden for lovgivningen om særlig indkomst, hvor man har 30 pct.s reglen, og det forekommer ikke helt rimeligt, at man har 20 pct. beskatning ved salg af aktier, men 30 pct. i en hel stribe af andre tilfælde. Det er det, jeg tænker på, når jeg taler om ligestilling.

Jeg vil også gerne sige til hr. Haunstrup Clemmensen, at jeg ikke synes, disse eksempler var særlig relevante; alle andre betaler da også formueskat. Det er ikke noget specielt for dem, der ejer en aktie, at de har betalt formueskat. Det gælder da alle andre, sådan at der faktisk er tale om at ligestille den indtægt, man har ved at sælge en aktie, hvor der er tale om en værdistigning, med andre indtægter. Det har også været diskuteret igennem mange år, hvorvidt en sådan værdistigning var en indtægt, og hr. Haunstrup Clemmensen kender denne dis-

kussion om, hvorvidt det er en indtægt eller ikke er en indtægt. Man er faktisk ikke nået til vejs ende med disse teoretiske diskussioner om, hvorvidt det er en formuebevægelse eller en indkomstbevægelse, men man er da nået så langt, at man erkender, at der i det samfund, vi lever i i dag, med desværre stadige prisstigninger og værdistigninger er mange mennesker, som får en uberettiget indkomstforøgelse igennem værdistigningerne, og derfor må det være rimeligt, at disse værdistigninger også bliver beskattet som indkomst. Her har vi altså foreslået, at man beskatter dem som særlig indkomst med de 30 pct., og det mener jeg altså er det rigtige også i dette tilfælde.

(Kort bemærkning).

Ib Thyregod: Åh, det var blot en bemærkning i anledning af princippet om tilbagevirkende kraft. Jeg synes ikke helt, man kan sidestille udskrivningsloven med de tilfælde, vi taler om her. Det er jo klart, at vi alle sammen skal betale skat efter det forbrug og de udgifter, staten har haft, og det kan man først gøre på et sent tidspunkt.

Udskrivningsloven må derfor komme på et sent tidspunkt og fastsætte skalaerne for den skat, som skal betales, og i øvrigt de nærmere regler. Det, der er tale om her, er, at man skærpende giver en lov tilbagevirkende kraft eller giver den virkning fra et tidligere tidspunkt med hensyn til forhøjelsen af en afgift. Det er en anden form end den, som udskrivningsloven bygger på. Jeg skal i øvrigt ikke gå nærmere ind herpå, men blot pointere, at jeg mener, der er en afgørende forskel.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at de to lovforslag henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om Danmarks lærerhøjskole.

(Lovforslaget (nr. 64) findes i tillæg A. sp. 1467; fremsættelsen i tidenden sp. 420).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Peter Jørgensen: Det foreliggende lovforslag er jo, hvad teksten angår, ikke særlig omfattende. Jeg kan tilslutte mig dels de bemærkninger, der er gjort i ministerens fremsættelse, dels de betragtninger, der er indeholdt i det bilag fra lærerhøjskolen, som følger med lovforslaget. Det har ikke været muligt i den korte tid, afdelingerne i Århus, Ålborg og Odense har virket, at indhøste de fornødne erfaringer, ligesom det vil være rimeligt, at se dette forslag i sammenhæng med den efterfølgende sag på dagsordenen.

Ud fra disse synspunkter skal jeg anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Holger Hansen: På mit partis vegne vil jeg gerne anbefale det meget enkle lovforslag. Det er rimeligt, at vi venter til næste folketingsår med gennemgang og revision af denne lov. Det er også, synes jeg, vældig fornøftigt, at undervisningsministeren vil tage hensyn til de erfaringer, der nu samles op i den løbende tid. Jeg kan ikke lade være med at sige, at vi har jo en enkelt gang vekslet ord på dette punkt, og det glæder mig, at ministeren i denne sag vil gøre det.

Jeg vil anbefale lovforslaget.

Ellen Strange Petersen: På min gruppes vegne vil også jeg give tilslutning til lovforslaget. Ligesom den foregående ordfører mener jeg, det er udmærket, at man afventer resultaterne af de undersøgelser, man iværksætter.

Det skulle vel egentlig ikke være nødvendigt med udvalgsbehandling, men da der nu er et fast undervisningsudvalg, vil jeg mene, at det alligevel kunne være ønskeligt, om der blev mulighed for en drøftelse i udvalget og for samråd med ministeren, sådan at man kunne få eventuelle løse ender undersøgt og samlet.

Kjær Rasmussen: Jeg har kun nogle få bemærkninger at gøre til det foreliggende lovforslag.

Fra vor side synes vi, at udskydelsen er forsvarligt motiveret med, at planlægningsrådets planskitse bør indgå i overvejelserne. Skitsen kommer i denne vinter, og det bliver formentlig og forhåbentlig eneste gang, folketinget må udskyde denne meget påtrængende reform.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget.

Grethe Philip: I den skrivelse, der følger med forslaget, fremhæver rektor Torpe to forhold, der gør det vanskeligt for ham at fremkomme med en indstilling til ministeriet om, hvor kommende nye provinsafdelinger af lærerhøjskolen bør etableres. Det ene er de begrænsede erfaringer, der er høstet med de allerede oprettede afdelinger, det andet er, at der endnu ikke er truffet afgørelse om placeringen af de kommende universitetscentre. Det er netop det spørgsmål, vi i den kommende tid skal drøfte her i det høje ting.

Jeg kan tiltræde forslaget om, at revisionen udskydes til næste folketingsår.

Diderichsen: Da lovforslaget er naturligt motiveret, tiltrædes det af liberalt centrum.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Jeg siger tak.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til udvalget for undervisning og uddannelse. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om centre for højere uddannelser.

(Lovforslaget (nr. 58) findes i tillæg A. sp. 1243, fremsættelsen i tidenden sp. 140).